

21-22 Nisan 2022 Rusya Federasyonu Vladikavkaz Ziyaretine ilişkin Bilgi ve Toplantı Notu

1- 21.04.2022 Rusya-Gürcistan Sınır Kapısı Verhniy Lars noktasında oluşan TIR Kuyrukları İnceleme Ziyareti Bilgi Notu:

21.04.2022 tarihi saat 12.30 itibariyle Mineralnaya Vody havaalanından Verhniy Lars sınır kapısına doğru TIR kuyruklarının yerinde tespiti ve TR plakalı araçların sürücülerine temas etmek amacıyla karayoluyla Pyatigorsk- Nalchik-Vladikavkaz güzergahında hareket edilmiştir.

21.04.2022 tarihi saat 16.00 itibariyle Verhniy Lars sınır noktasına 110 km. kala ilk TIR kuyrukları tespit edilmiştir. Söz konusu kuyruk yaklaşık 350 araçtan oluşmakta olup, bu araçların 40 adedinin TR plakalı olduğu görülmüştür. Kuyruk yaklaşık 10 km. uzunlukta olup, plakalarına göre sırasıyla araçların yoğunluk durumu Ermeni, Belarus, Gürcü, Türk ve Kazak plakalı araçlar şeklindedir. Tüm Türk plakalı araçlardaki sürücülere temas edilmiş olup, alınan şifahi bilgilerde nispeten az sayıda Türk plakalı araç olmasının sebebinin Rusya –Azerbaycan sınır kapısını araçlarımızın tercih etmesinden kaynaklı olduğu anlaşılmıştır. Kuyrukların başladığı noktada, polis kontrol noktası ve sonrasında ulaştırma kontrol noktası bulunmaktadır. Sürücülerimizden aldığımız şifahi bilgilerde özellikle Ermeni plakalı araçların sıradan çıkarak yoluna devam ettiği bilgisi edinilmiştir. Polis kontrol noktasında yaptığımız tespitlerde, bazı diğer ülke araçlarının geçiş yaptığı gözlemlenmiştir. İşbu hususlar üzerine, Polis noktasında bulunan Polis amirine temas edilerek uygulama hakkında bilgi talep edilmiştir. Polis amiri, araçların durdurulma ve harekete geçme kararının sınır gümrük noktasının kapasitesi doğrultusunda kendilerine gelen talimatla gerçekleştirildiğini ifade etmiştir. Ayrıca bazı araçların sırada beklemeyip hareketine devam etmesinin sebebinin araçların evrak kontrollerini yaptıklarında eğer güzergahları Verhniy Lars sınır noktası yerine İnguşetiya, Çeçenistan,Azerbaycan ise geçişlerine izin verdiklerini ifade etmişlerdir. Kuyruğa girmeyen araçların sebebinin bu şekilde izah etmişlerdir. Ulaştırma noktasında bulunan yetkili ile yapılan görüşmede ise yük, geçiş belgesi, ağırlık ve boyut kontrollerinin burada gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Saat 18.30 itibariyle Verhniy Lars sınır noktasına 40 km. kala Orta Asya ülkelerinden gelen transit yaklaşık 200 aracın beklediği TIR parkı tespit edilmiştir. Söz konusu TIR parkında yapılan incelemede, yaklaşık 50 adet TR plakalı araç tespit edilmiştir. Tüm sürücülere temas edilmiştir. TIR parkının fiziksel ortamının son derece yetersiz olduğu görülmüştür.

Yine sınıra 36 km. kala içerisinde yaklaşık 100 aracın olduğu bir TIR parkı tespit edilmiştir. Burada 5 adet TR plakalı araç görülmüştür. Söz konusu TIR parkı Vladikavkaz şehir merkezine giriş öncesindeki son bekleme noktasıdır.

Saat 20.15 itibariyle Vladikavkaz şehir merkezi geçildikten sonra Verhniy Lars sınır noktasına 10 km. kala yeni bir TIR kuyruğu tespit edilmiştir. Bu noktadan sınıra kadar yaklaşık 400 araç tespit edilmiş olup, bunların yaklaşık 150 adedinin TR plakalı olduğu görülmüştür. Sınıra yaklaşırken söz konusu sıranın iki şerite çıkarıldığı görülmüştür. Tüm sürücülere temas edilmiştir.

Verhniy Lars sınır kapısına Nalçik güzergahı kullanılarak yapılan ziyaretimizde elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

- 1- İlk TIR kuyruğu sınıra 110 km. kala başlamakta olup 10 km. uzunluktadır.
- 2- Sınıra 40 ve 36 km. kala iki adet TIR parkı tespit edilmiş olup, bu parklardaki koşullar son derece yetersizdir.
- 3- Vladikavkaz şehir merkezinde TIR beklemesi yapılmamaktadır.

- 4- Polis kontrol noktasında, gümrük kapasitesi doğrultusunda verilen karara istinaden geçişe izin verilmektedir.
- 5- Gürcistan üzeri Verhniy Lars sınır noktası yerine Çeçenistan, İnguşetya, Azerbaycan Derbent noktalarına giden araçlar TIR kuyruklarında bekletilmemektedir.
- 6- Sınıra 10 km. başlayan kuyruk, iki şerit halinde sınır noktasına kadar devam etmektedir.
- 7- Söz konusu güzergâhta 21.04.2022 tarihi saat 1600-21.30 arasında yaklaşık toplam 1050 araç görülmüş ve bunların yaklaşık 245 adedinin TR plakalı olduğu tespit edilmiştir.

2- 22.04.2022 Rusya Federasyonu Kuzey Osetya Resmi Makamları ile Yapılan Toplantı Notu:

22.04.2022 tarihi saat 11.00 itibariyle ekte yer alan Kuzey Osetya- Alanya Başbakan Yardımcısı Sn. İrbek TOMAEV başkanlığındaki heyet ile heyetimiz arasında bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıya Kuzey Osetya-Alanya Başbakan Yardımcısının yanı sıra, Kuzey Osetya Ulusal Politika ve Dış İlişkiler Bakanı, Kuzey Osetya Gümrükleri Başkanı, Kuzey Osetya İçişleri Bakanlığı Devlet Yol Güvenliği Müfettişliği Dairesi Başkanı ile Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanlığı Vladikavkaz temsilcisi tarafından katılım sağlanmıştır.

Sn. TOMAEV tarafından yapılan açılış konuşmasında Rusya ile Türkiye arasında ticari işbirliğinin öneminin daha da arttığı ifade edilerek, bu işbirliğinde Verhniy Lars sınır kapısındaki geçişlerin kolaylaştırılması ve hızlandırılması hususu vurgulanmıştır. 2022 yılı içerisinde anılan kapının olumsuz hava koşulları sebebiyle 26 defa kapandığı ifade edilerek, TIR kuyruklarının 4000 araca kadar çıkabildiği belirtilmiştir. Bekleyen araçlara imkânları ölçüsünde sosyal yardımların yapıldığı ifade edilerek, Kuzey Osetya bölgesinde 12 adet barınma yeri ve 850 araç kapasiteli 3 adet TIR parkı bulunduğu ifade edilmiştir. Ayrıca gönüllüler ve işadamları tarafından sıcak yemek ve su yardımında dönem dönem gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Yine RF Acil Durumlar Bakanlığı'nın 12.03.2022 tarihinden bu yana 3500 kişiye sıcak yemek yardımı yaptığı, 24 saat yardım için sıcak hat kurduğu, en kalabalık noktalarda 24 saat ambulans ve polis devriyesi gerçekleştirdiği ifade edilmiştir. İlâveten sosyal medya aracılığıyla sınır ve yol durumu hakkında güncel bilginin sürekli paylaşıldığı belirtilmiştir.

Son olarak Verhniy Lars sınır kapısında devam eden inşaa faaliyetleri ile Gürcistan tarafında inşaa devam eden 9 km'lik tünel çalışmasının bitmesi halinde çıkış yönündeki kapasitenin artacağı bilgisi paylaşılmıştır.

Gümrük İdaresi Başkanı tarafından sorularımız üzerine, iki ülke arasındaki ticaret hacminin önemine dikkat çekilerek, 2021 yılında Verhniy Lars sınır kapısından giriş ve çıkış yönünde toplam 290 bin aracın geçiş yaptığı, bunun 76 bininin (yaklaşık %26) Türkiye yükü taşıyan araçlar olduğu ifade edilmiştir. Yine 1 Ocak-20 Nisan 2022 tarihleri arasında geçen 23 bin aracın 11 bininin (yaklaşık %48) Türkiye yükü taşıyan araçlar olduğu belirtilmiştir. Yine bir önceki yıla göre Türkiye yükünün miktarı ve kıymetinin arttığı ifade edilmiştir. 2021 yılında toplam 41 gün kapalı olan sınır kapısının 2022 yılında bugüne kadar 36 gün kapalı olduğu belirtilmiştir. Kapının açık olması durumunda giriş-çıkış yönünde azami kapasite ile toplam 850-900 civarında araç işleminin gerçekleştirilebildiği ifade edilmiştir. Gürcistan tarafındaki ve Verhniy Lars'taki inşaa çalışmalarının bitmesi ile kapasitenin artırılacağı tekraren ifade edilmiştir.

Gürcü makamlarının, Rus makamları 400'den fazla araç gönderirse işlemlerini yapabileceği hususunun hatırlatılması üzerine, RF- Gürcistan arasında yer alan tampon bölgede tünel girişinde değişik zaman aralıklarında oluşan kuyrukların fotoğrafları tarafımıza gösterilerek RF tarafından geçişlerin artırılması durumunda tampon bölgede kuyruklar oluştuğu ifade edilmiştir. İşbu fotoğraflar tarafımızla resmi olarak paylaşılmamıştır.

Çözümüne yönelik olarak iki husustan bahsedilmiştir. İlki, Çeçenistan ile Gürcistan arasında açılacak yeni bir sınır kapısı çalışmalarına başlanıldığı belirtilmiştir. İkincisi ise Türk nakliyecileri tarafından gümrük idaresine yapılan ön bildirimlerin %90'ında hatalar olması sebebiyle işlemlerin yavaşladığı belirtilmiştir. Tarafımızca alternatif güzergah önerilerine sıcak baktığımız ifade edilmiş ayrıca mezkur hataları içeren ön bildirimlerin resmi olarak tarafımıza iletilmesi durumunda sektör ile paylaşılarak yanlışlıkların düzeltileceği belirtilmiştir.

Kuzey Osetya Devlet Yol Güvenliği Müfettişliği Başkanı tarafından yapılan değerlendirmede, toplantı günü itibarıyla, Kuzey Osetya genelinde, 2084 aracın beklediği, Azerbaycan güzergâhında 800 aracın olduğu ve Kabardino-Balkaria bölgesinde ise 136 aracın olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Mevsimsel şartların ağırlaşması durumunda güvenlik sebebiyle şehir merkezi dışında araçların bekletildiği, sınır kapısında ise en fazla 700 aracın bekletilebileceği bilgisi verilmiştir. Araçların akış düzenine bakıldığında şartların elvermesi halinde bahse konu üç noktadan eşit aracın Verhniy Lars noktasına hareketine izin verildiği ifade edilmiştir.

Kuzey Osetya genelinde bekleyen 2084 aracın plaka bazında ülkelere göre dağılımına bakıldığında 444 aracın RF, 407 aracın Ermeni, 358 aracın Gürcü, 347 aracın Özbek, 160 aracın Türk ve 49 aracın Kırgız plakalı olduğu bilgisi verilmiştir. Kuyrukları bozma girişiminde bulunan araçların sıranın arkasına alındığı ifade edilmiştir. Söz konusu kuyrukların 1 haftada eriyebileceği belirtilmiştir.

Bekleyen araçlara sıra numarası verilmesi önerimize ise şu üç sebeple olumsuz yaklaşmıştır. İlk gerekçe olarak, İnguşetya, Çeçenistan ve Azerbaycan güzergahına gidecek araçlar ile Verhniy Lars sınır kapısına gidip dorselerini bırakacak RF plakalı araçların kuyruklarda bekletilmediği, ikinci olarak alkol sorunu olan sürücülerin hareketine izin verilmediği ve üçüncü olarak ise bazı sürücülerin diğer sürücülere öncelik verebildiği hususları belirtilmiştir.

Söz konusu toplantı iyi dilek ve temennilerle son bulmuştur.

Bilgilerine arz ederim. 24.04.2022